

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI TANÁCS

H-1088 BUDAPEST, MÚZEUM KRT. 6-8.

E-MAIL: tdk@btk.elte.hu

www.btk.elte.hu/tdk

Ajánlás a Pro Scientia Aranyérem elnyerésére benyújtott pályázatahoz

Kelemen Pálnak az Antal Áron számára a Pro Scientia Aranyérem odaítélését javasló ajánlásához csatlakozva, azt mindenben megerősítve melegen támogatom Antal Áron számára a Pro Scientia Aranyérem odaítélését.

Budapest, 2023. május 8.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Nagy Balázs', is placed over a faint, light blue grid background.

Nagy Balázs
Egyetemi docens
a Tudományos Diákköri Tanács
elnöke

AJÁNLÁS

Antal Áron részére
Pro Scientia Aranyérem elnyerésére

Antal Áron 2016 szeptemberében kezdte meg tanulmányait az ELTE-n magyar, valamint történelem és állampolgári ismeretek osztatlan tanárszakon. Először a 2018-as őszi félévben találkoztunk, amikor felvette a 19. századi nagyvárosi irodalmat tárgyaló szemináriumomat. Innentől kezdve, vagyis több mint négy éve kísérem figyelemmel a pályafutását.

Visszaelmlékezve erre a félévre és erre az órára, elmondhatom, hogy a pályázó mindjárt az első alkalmakkor kitűnt a hallgatótársai közül. Különleges szövegmemóriának köszönhetően abban a kezdetben zavarba ejtő, ám oktatói szempontból végső soron kifejezetten produktív – és a hallgatótársak számára ösztönző – élményben részesített bennünket ugyanis, hogy a (természetesen mindig időre feldolgozott) olvasmányokat részletekbe menően, szövegszinten ismertette és elmezte fejből, vagyis az adott szöveghelyek hosszadalmas keresgélése és felolvasása nélkül.

Ez a szorgalom (határidőre elvégzett feladatok), ez a pontosság (szövegközeliség és szöveghűség) és ez a hatékonyság (nagy mennyiségű irodalmi és tudományos „adat” kezelése és feldolgozása) volt aztán jellemző későbbi együttműködésünkre és a pályázó önálló munkálkodására. Persze ez még nem jelent garanciát sikeres tudományos pályára, mert ezeknek a kognitív kvalitásoknak kitartással és szenvedéllyel kell párosulniuk, mely tulajdonságok nélkül nem képzelhető el tudósi *persona*.

Éppen ezt a kiratást és szenvedélyt láttam kibontakozni a pályázóban később, 2020-tól kezdődően – a karanténok, lezárások és on-line oktatás idején –, amikor megkeresett azzal a kialakult és elkezdett projekttel, hogy újraolvassa az érzékenység korszakához köthető magyar irodalmat, és újraértelmezze ezeket a (nem feltétlenül csak irodalmi, főleg nem csak magasirodalmi) műveket az érzékenység leginkább német nyelvű diskurzusának szövegeivel összevetve. A magyar érzékeny irodalom ugyanis jobbra átiratait, variációit és adaptációit adja a kortárs német nyelvű hasonló irodalmi termékeknek.

Ekkor kezdtük közösen olvasni Goethe, Kayser és Kazinczy egyes műveit, ekkor kezdte a hallgató szisztematikusan feldolgozni az időszak népszerű filozófiai, ma azt mondanánk antropológiai, pszichológiai és esztétikai munkáit. Úgy emlékszem ennek a munkának a kedvéért tanult meg olyan szinten németül, hogy eredetiben képes legyen olvasni a 17–18. századi irodalmat és filozófiát (és fordította le a maga számára Kaysernek azt a művét, amely Kazinczy Bácsmegyei/regényeinek az alapjául szolgált.) Ennek a munkának a során alakítottuk ki közösen azt a tudástörténeti-tudáspoetológiai, irodalmi episztemológiai perspektívát, amelyet a hallgató azóta is nagy sikerrel alkalmaz, és ennek a munkának a során kezdte teljesen önállóan feldolgozni az időszak regény- és népszerű filozófiai irodalmát, hogy az ismert esztétörténeti kapcsolódási pontokon túl felfejtse a szövegszintű kapcsolatok szövevényes hálózatát az érzékenység magyar és német nyelvű diskurzusai között. Ami számomra mindjárt az elején világossá vált: Antal Áron esetében a klasszikus értelemben vett (téma-)„vezetői” szerep nem működik, legnagyobb örömömre inkább a „kísérői”, legfeljebb „tanácsadói” szerepet kellett felvennem.

Ahelyett, hogy a pályázó tudományos eredményeit részletekbe menően bemutatnám, a következőképp foglalom össze eddigi munkájának eredményét és jelentőségét: a 17–18. századi irodalom magyar értelmezéstörténete hagyományosan eszmetörténeti vagy filológiai, jobb esetben a kettőt kombináló megközelítésmódja helyett a pályázó új módszertannal dolgozik. Ez a filológiai „lassú” olvasás és a diskurzuselemzés egyedi kombinálásaként jellemezhető, hogy az elemzett szövegeket és tárgyalt jelenségeket tágabb, tudástörténeti perspektívába lehessen helyezni, és azt vizsgálni: hogyan járul hozzá az irodalmi kommunikáció a maga sajátos formáival, szabályaival, hagyományaival stb. az emberről akkoriban kialakuló modern tudás kitermeléséhez. Bár nem szakterületem az érzékenység irodalma, azt a rendelkezésre álló magyar szakirodalom áttekintése után – és eddigi (irodalom)tudománytörténeti kutatásaimra támaszkodva – világosan látom, hogy a pályázó munkája iránymutató lehet a 17–18. század hazai kutatására nézve, kilép annak évtizedes keretei közül.

Hogy a szűkebb szakma is felfigyelt erre, annak jó példáját adja az a bíráló, amelyet a pályázó 2021-ben kapott a 35. OTDK-ra beadott pályamunkájára: az egyik bíráló egy hatoldalas, mondhatni „himnikus” és igen magas szinten viába bocsátkozó bírálatot készített; Antal Áron dolgozata gyakorlatilag egy kiegészítő tanulmány megírására sarkallta. Azon az OTDK-n az a pályamunka 2. helyezést ért el, miközben kvalitásairól mi sem tanúskodik jobban, hogy később megjelent az *Irodalomismeret* folyóirat 2022/2. számában, és a szerzője ugyanebben az évben elnyerte vele az ELKH Irodalomtudományi Intézetének Hopp Lajos-díját. A 36. OTDK-ra beadott *Hervadás. Érzékeny regények tudástörténeti kontextusban* című pályamunkája aztán ezen a megmérettetésen is meghozta az eredményt: magas pontszámmal lett első helyezett.

A pályázó a tanulmányi veresenyektől eltekintve természetesen folyamatosan dolgozott, alakított a kutatási témáján, így adta be és védte meg 2023-ban kiemelkedő eredménnyel a *Werther, Szigvárt, Bácsmegyey. Kazinczy és az érzékenység regénye* című szakdolgozatát, amelynek különlegessége abban áll, hogy az irodalomtudományos felismerések és eredmények bemutatása mellett valódi hangsúlyt fektet a szóban forgó időszak és az elemzett művek középiskolai didaktizálhatóságának a kérdéskörére is. (A tanárszakos szakdolgozatokban sokszor sajnos még mindig csak egyfajta függelékként, járulékos elemként tárgyalják a taníthatóság, a tanmenetbe integrálhatóság stb. kérdéseit.)

Tudomásom szerint a pályázó 2023 szeptemberétől doktori tanulmányokra készül, de egyben eleget tesz egy neves budapesti gimnázium felkérésének is: középiskolában fog tanítani. Nem volnék meglepve, ha néhány éven belül személyében kutatótanárt, mesterpedagógust üdvözlénék.

A fentiek alapján Antal Áront a legnagyobb örömmel ajánlom a Pro Scientia Aranyérem elnyerésére. Eddigi hallgatói és tudományos összteljesítménye, valamint páratlan személyes kvalitásai, szuverenitása és elkötelezettsége alapján bátran jelenthetem ki: ha valaki, akkor ő biztosan megérdemli ezt a kitüntetést.

Budapest, 2023. 05. 05.

Dr. Kelemen Pál, egy. adj.

ELTE BTK MIKTI Öh Tsz